

Løgtingslóg um frítíð við lön

Vit prenta part av viðmerkingunum til uppskot til lögtingslóg um frítíð við lön.

Siðan samtiðarskattaskipanin fór at virka, hevur tann vandin vist seg, at skattatrekkið av útgóldnari frítíðarløn til tímalönt er munandi hægri enn tað meðalprosentíð, tæy tímalöntu annars rinda í skatti av ársinntøkuni.

Fakfeløgini hjá teimum tímalöntu hava gjørt vart við hesi viðurskipti og ynskt broyting gjørd, so skattur av frítíðarlønini ikki verður hægri enn av lønini annars.

Tá hetta landsstýrið kom til, áðannaði tað, at her var ein vandi, ið átti at loysast.

Landsstýrið gjørdi tí av at seta nøkur umboð fyri fakfeløgini saman við einum lögfrøðingi fyri at finna út av, hvussu sleppast undir undan hesum skattatrekkingum.

Tey komu við einum uppskoti um, hvussu hesin vandin kundi loysast. Í hesum sambandi kom landsstýrið til ta áðannan, at verandi lóg er gomul og trøngdi til ábøtur.

Landsstýrið hevur tí valt at endurskoða lógina og loyvt sær at skotið upp at leingja frítíðina úr 4 til 5 vikur, so frítíðin hjá okkum fær somu longd sum í okkara grannalöndum.

Samstundis er neyðugt at hækka frítíðarlønarpresentíð úr 9,5 til 12.

Orsakað av teimum búskaparligu viðurskiptunum í samfelagnum og við teirri áðannan, at ein slík broyting vil altíð leggja upp í eitt sáttmálaskeið, hevur landsstýrið valt at lata hækkingina fara fram í trimum stigum.

Tí verður skotið upp, at frítíðin verður økt við 2 døgum í frítíðarlønini 1987/88, við 2 døgum í frítíðarlønini 1988/89 og við 2 døgum í frítíðarlønini 1989/90.

Skotið verður upp, at frítíðarlønir hækka við 3/4% fyrsta og annað árið og við 1% triðja árið.

Í mun til verandi lóg viðførir uppskotið hesar hevdubroytingar og nýskapanir:

1. Fiskimenn undir

sáttmála og lærlingar koma eisini undir lógina.

2. Frítíðarlønin fellur til gjaldingar samstundis við lønini so hvørt hon er vunnin og verður latin av varðandi løntakarafelag ella í øðrum lagi Frítíðargrunninum í varðveitslu, til frítíðin skal takast.

3. Rentur verða tilskrivaðar frítíðarlønini, um arbeiðsgevarin ikki rindar hana rættstundis.

4. Frítíðarlønin hækkað 1. apríl til 10 1/4% og eftir 3 árum stigvist til 12%, og frítíðin verður somuleiðis stigvist longd við 6 døgum eftir trimum árum.

5. Mánaðarløntir løntakarar fáa frítíð við lön og eitt frítíðariskoyti uppá 1 1/2 %.

6. Arbeiðsgevarin skal í samráð við løntakaran áseta, nær frítíðin skal takast.

7. Avtalur um at siga frá sær rætt til frítíð, frítíðarløn, frítíð við lön ella frítíðariskoyti oeru ógildugar.

8. Fyrnað krøv upp á frítíðarløn v.m. og frítíðarløn, ið ikki er tikin úr í frítíðarlønini, fara í Frítíðargrunnin.

9. Fæ Frítíðargrunsin fer til at fígga tiltek, ið útvega løntakarum frítíðarmøguleikar.

10. Reving við sekt kann áleggjast arbeiðsgevara, um hann sýtir fyri at gjalda frítíðarløn v.m. ella ger avtalu við løntakara um at siga frá sær frítíð, frítíðarløn ella aðrar veitingar eftir lógarruppskotinum.

Partafeløg, lutafeløg ella líkandi feløg kunna eisini revsast fyri nevndu lógarbrot.

Uppskotið førir við sær, at verandi frítíðarmerkjaskipan, ið er ásett við kunngerð nr. 33 frá 30. mars 1951, fer úr gildi.

Stórt framstig fyri løntakarar:

Hægri frítíðarløn og longri frítíð

Drúgt orðaskifti var um uppskotið til nýggja lóg um frítíð við lön. Nógvir tinglimir vóru á einum máli um, at lógin er eitt stórt sosialt framstig.

Summir andstøðupolitikarar vóru ikki so fegnir — halda m.a. lógina vera dømi um barnagarðsmentalitet

Tingmenn eru sum heild fegnir um nýggja lógarruppskotið frá landsstýrinum til lögtingslóg um frítíð við lön. Málið var til 1. viðgerð á tingi hósdagin og varð eftir drúgt orðaskifti koyrt í arbeiðsmarknaðarmálanevndina.

Nýggja lógarruppskotið snýr seg m.a. um at hækka frítíðarprosentíð upp í 5 vikur. Hetta skal verða gjørt í stigum.

1. apríl hækkað prosentíð úr 9,5 upp í 10,25. Hetta hevur so við sær, at ferian árið eftir verður tveir dagar longri.

1. apríl 1987 hækkað so prosentíð aftur úr 10,25 upp í 11, og tað hevur við sær, at frítíðin árið eftir verður tveir dagar longri, og 1. apríl 1988 fer prosentíð úr 11 upp í 12, og í 1989 verður so ferian fimm vikur.

Aðrar broytingar í verandi lóg, sum er frá 1951 við seinni broytingum, eru, at feruløn skal gjaldast út saman við lønini og flyttast á konto hjá løntakarafelagnum ella avvarðandi løntakara, og um einki løntakarafelag er, so skal ferulønini í tann almenna frítíðargrunnin í varðveitslu.

Nú koma eisini fiskimenn undir lógina og lærlingar somuleiðis.

Tørvur á nýggjari lóg

Framsegumaður javnaðarflokksins, Jóannes Dalsgaard hevði fyrst orðið undir 1. viðgerðini av lógarruppskotinum. Hann segði, at verandi lóg er ikki tíðarhóskandi longur, og tí er tørvur á eini nýggjari lóg. Hann visti á, at vit mugu ikki vera eftirbátar sammetti við okkara grannalönd. Har hava tey økt um frítíðina til fimm vikur.

— Arbeiðsbyrðan á flest arbeiðsplássum er stór í dag, og eg haldi eisini, at tað er strævnari at vera løntakari nú enn fyrr. Hetta haldi eg er eitt haldgott argument fyri at leingja um frítíðina, segði Jóannes Dalsgaard.

Hann metti nýggja lógarruppskotið at vera eitt stórt sosialt framstig, men helt fyri, at tað besta hevði verið, um lógin varð sett í verk í einum og ikki sum landsstýrið hevði skotið upp, í stigum.

— Men her sigur landsstýrið —

Vilhelm Johannesen, sum vegna landsstýrið hevur lagt uppskotið fyri tingið

so í sínum viðmerkingum orsøkina vera, at tað er stórt trót á arbeiðsorku, tí so nógvar arbeiði eru í gongd í lönini, og tí hevur landsstýrið valt at fremja lógina í stigum. — Hetta mugu vit so góðtaka, legði Jóannes Dalsgaard aftrá.

Hann nevndi annars, at tað er eitt gott tiltak, at tað nú vera løntakarafeløgini sum fáa fyrirum av at fáa rentu av innistandandi ferulønini. Fyrr hava arbeiðsgevararnir havt henda fyrirum.

Annars segði Jóannes Dalsgaard, at landsstýrið arbeiðir við fleiri lógarruppskotum, sum viðvíkja løntakarum og arbeiðsmarknaðinum annars. Hesi uppskot snúgu seg m.a. um sjúkragdapeningaskipanina, barsilsfarloyviskipanina og trygdargrunn verkamanna.

— Eg vóni, at landsstýrið —

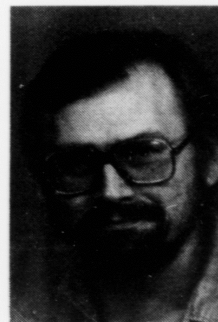
hesum arbeiði, og at landsstýrið skundar sær at leggja hesi uppskot fyri tingið.

Vátur vottur

Agnar Nielsen er sambandsflokkurinn helt, at ymiskt var við uppskotinum, sum var í so lægið. Hann visti á, at ein av orsøkunum til at hetta uppskot varð lagt fram, var ynskið frá løntakarafeløgnum um at bota um eitt vandamál í samtiðarskattaskipanini sum viðvíkti ferulønini.

Tað hevur her vist seg, at skattatrekkið av útgóldnari frítíðarløn til tímalönt er munandi hægri enn tað meðalprosentíð, tæy tímalöntu annars rinda í skatti av ársinntøkuni. Hetta hava fakfeløgini ynskt broytt, so skattur av frítíðarlønini ikki verður hægri enn av lønini annars, segði Agnar Nielsen.

— Hetta ynski frá arbeiðarum verður als ikki tikið til

Jóannes Dalsgaard helt lógina vera stórt sosialt framstig

eftirtektar í verandi uppskoti, og tað haldi eg er at geva teimum vátan vott frammaná.

Hvat viðvíkti tí nógva arbeiðinum, sum er í lönini, so helt Agnar Nielsen, at tað er at fegnast um, at fyrrverandi samgonga hevur dugað so væl at stíla fyri, at ein kann siga, at í dag er einki arbeiðsloysi.

Broyta lønarseðil

Heldur ikki Olaf Olsen er fólkaflokkurinn var heilt nøgdur við uppskotið, tá tað snúði seg um spurningin viðvíkjandi skattatrekkingum í samband við ferulønina.

Jógván Sundstein er fólkaflokkurinn helt, at lógin rúmar barnagarðsmentalitet, tí frítíðarlønin skal setast inn á konto hjá løntakarafelag